

Odkrivanje krajinskega parka Ljubljansko barje na kolesu

Priložnost za povezovanje ponudnikov ob Barjanki

**Kmetijstvo ostaja
osnova ohranjanja
Barja**

Plečnikova cerkev svetega Mihaela v Črni vasi

Ekološko posestvo Trnulja orje ledino kot turistična kmetija na Barju.

Darja Zemljč

Območje Krajinskega parka Ljubljansko barje predstavlja zaradi krajinske pestrosti ter kulturne in naravne dediščine in bližine Ljubljane idealno območje za razvoj trajnostnega turizma in privabljanje tujih gostov ter povezovanje njim namenjene ponudbe. V želji po celostni predstavitvi lepote, biotske pestrosti in naravovarstvenega pomena tega območja so zato združili moči Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje, vseh sedem barjanskih občin: Ljubljana, Log - Dragomer, Borovnica, Brezovica, Škofljica, Vrhnika in Ig, ter se v sodelovanju s Kolesarskim društvom Rog, družbo BTC in Turizmom Ljubljana odločili, da bo v bodoče to območje lahko odkrivati tudi na kolesu. Rekreativnim kolesarjem je tako od letos namenjena 83 kilometrov dolga športno-rekreacijska kolesarska proga Barjanka. Ena izmed njenih posebnosti je, da poteka kar polovica trase po makadamskih poteh, vključena pa je tudi v skupino kolesarskih tras maratona Franja in na ta način želijo pritegniti v ta prostor tudi tuje kolesarje ter predstaviti lokalno kulturno-zgodovinsko in naravno dediščino, ki odpira prostor razvoja vsem lokalnim gostinskim in turističnim ponudnikom.

NAJLEPŠI VSTOP PRI PLEČNIKOVNI CERKVI

Območje Krajinskega parka Ljubljansko barje (KPLB) je največje območje mokrotnih travnišč s sistemom mejic in gozdnih, grmiščnih in vodnih površin v Sloveniji. Zavarovano območje obsega 13.505 ha, zaradi načina obdelave se je v tej pokrajini ohranila visoka biotska pestrost, večji del varovanih živali in rastlin pa je vezan na ohranitev mokrotnega značaja ekosistema ter ekstenzivnih travnikov.

Obiskovalci lahko začnejo Barje odkrivati bodisi z vrhniške bodisi z ljubljanske strani, eden najlepših vstopov v to poplavno pokrajino pa je iz mestnega središča s plovbo z ladjo po Ljubljanici do Črne vasi, v kateri stoji cerkev svetega Mihaela na Barju, ki jo je zasnoval arhitekt Jože Plečnik. Cerkevna zgradba, ki stoji zaradi nestanovitnih barjanskih tal na kar 347 pilotih, predstavlja duhovno sporočilo velikega arhitekta in samega Barja, saj je zgrajena izključno iz materialov iz okolice – lesa

izpod Krma, kamna iz Podpeči in opeke iz Vrhnike. Cerkev je Plečnik zasnoval za revne domačine, želel je, da se počutijo v cerkvi doma, na kar opomnijo tudi številni simboli v cerkvi, npr. rog, ki barjanske kmete spomni na košnjo. Tudi na avtorski poudarek ni pozabil – ker je bil sam velik ljubitelj kave, je kot okrasje uporabil tudi kavni mlinček in skodelice za kavo. Pri izdelavi notranje opreme za cerkev pa je bila zelo pomembna natančna izvedba vseh obrtniških del: od mizarskih, ki jih je Plečnik kot mizarjev sin dobro poznal, pa do kamnoseških, tesarskih, pasarskih, še opozori Mirko Simončič, župnijski upravitelj, ki obiskovalcem cerkev tudi najpogosteje predstavi.

Kilometer od Plečnikove cerkve, še vedno v Črni vasi, je lahko za obiskovalce že druga postaja, ekološko posestvo Trnulja, ki je začelo nastajati v prejšnjem desetletju, vodita pa ga Urša Kunz in Miha Pupis. Na nekoč s črnim trnom zaraščenem zemljišču so danes turistično-kmetijski objekti, kjer imajo gostje vse udobje pa tudi izključno ekološko hrano. Česar ne pridelajo sami, izmenjajo z drugimi turističnimi kmetijami, npr. svojo ekološko koruzo

zamenjajo za sir. V okviru posestva redijo še konje, osle in stiskajo olje iz orehov, konoplje, oljne ogrščice, zadnja naložba pa je osemhektarski nasad mandljev v Istri. Vse pridelke tržijo neposredno, ker si po mnenju gospodarice trgovske verige vzamejo prevelik delež izkupička.

OBMOČJE ŠTEVILNIH INTERESOV

Janez Kastelic, direktor Krajinskega parka Ljubljansko barje: »Smo na vratih Ljubljane, trg je velik in Trnulja je dober primer, kako je mogoče v kmetijstvu delati drugače in od tega tudi živeti. Pričakujemo, da bo to postala splošna praksa vsaj za nekaj kmetij, ki bodo tako ustvarjale višjo dodano vrednost. Dejstvo je, da je treba na Barju hrano tudi predelati in ponuditi, kmetijstvo pa ostaja temelj vzdrževanja tega največjega mokrišča v tem delu Evrope, na katerem se prepletajo številni navzkrižni interesi, od gradbenih do intenzivnega kmetijstva. Na Barju je 46.000 lastnikov in zato je zelo pomembno usklajevanje različnih interesov. Izjemnega pomena pa je tudi upravljanje z vodami. Zapornice na Ljubljani so za-

prte zato, da drži podvodni pritisk Ljubljansko barje napeto. Brez aktivnega upravljanja z vodami Barja ne bi bilo oz. bi bilo izsušeno. Iz tega območja je namreč že Marija Terezija želela narediti žitnico za svojo vojsko, in zato se je začela gradnja Grubarjevega kanala ter izsuševanje.«

ZAKLJUČEK V JEZERU

Ljubljansko barje je znano predvsem po tem, da so tukaj leta 2002 našli najstarejše kolo z osjo, staro okrog 5150 let, na območju KPLB pa se nahajajo številne znamenitosti in do vseh se je mogoče popeljati po Barjanki, ki vodi iz Črne vasi naprej proti Igu, po robu Iškega vršaja z najbolj plodnimi kmetijskimi zemljišči, prek Bresta, kjer je vodno črpališče za tretjino Ljubljane in poteka koščeva učna pot Društva za opazovanje in preučevanje ptic. Raziskovanje na dveh kolesih pa se zaključuje v Jezeru pri Podpeči, ki je poleti polno kopalcev. Posebnost jezera je odtok lijakaste oblike, skozi katerega vodi ozko globoko brezno; raziskano je do globine 51 metrov in je eno najglobljih jezer v Sloveniji.

Janez Kastelic, direktor KPLB, ki krmari med številnimi interesi na Barju.

Jezero pri Podpeči je bilo letos zaradi obilnih padavin več kot polno, celo leto pa je izhodišče za vzpon na Krim, v bližini sta tudi kraški jami Skedmenica in Ledena jama.